

Національний
банк України

Страхування воєнно-політичних ризиків: стан та перспективи

Сергій Савчук,
директор Департаменту методології регулювання
діяльності небанківських фінансових установ
Національний банк України

IX Legal Banking Forum

7 червня 2023 року

Страхування воєнно-політичних ризиків (ВНР) в Україні за сучасних умов

В корпоративних договорах майнові ризики із покриттям ВНР розміщуються на ринку перестраховування індивідуально за окремим запитом (найчастіше через міжнародних брокерів, покриття надає Lloyd's)

Передача ВНР на перестраховування значно ускладнилася з 24.02.2022 - Україна має найвищий рівень ВНР на Political risk Map* 2022

В більшості роздрібних договорах (зокрема, КАСКО, страхування майна, квартир, будинків, НВ, ДМС) страхування ВНР є виключенням

Наразі в Україні відсутній комплексний механізм покриття ВНР (як тих, що сталися, так і майбутніх)

Пріоритетним напрямком покриття воєнно-політичних ризиків після завершення війни в Україні вбачається створення Воєнного страхового пулу (ВСПУ)

* - спеціальні класифікатори, які складаються спеціалізованими компаніями з оцінки ризиків, міжнародними інституціями, великими міжнародними страховиками та страховими брокерами

Побудова системи страхування воєнно-політичних ризиків

Мета

Створення спеціального механізму страхування воєнно-політичних ризиків для забезпечення необхідного захисту інвесторів (а на другому етапі - також всіх фізичних і юридичних осіб) для підвищення економічної привабливості української економіки, залучення інвестицій та забезпечення повоєнного відновлення України

Етап 1

Перехідна модель швидкого запуску страхування воєнно-політичних ризиків. Передбачає використання коштів, залучених Урядом України від країн G20, міжнародних агентств розвитку та інших міжнародних донорів шляхом їх акумулювання у **трастовому фонді**.

Строк запуску – до 6 місяців з моменту виділення фінансування міжнародними донорами.

Етап 2

Довгострокова модель страхування воєнно-політичних ризиків. Передбачає створення **воєнного страхового пулу України** – спеціального об'єднання страховиків, які здійснюватимуть страхування воєнно-політичних ризиків, з цільовим призначенням коштів - накопичення всіх отриманих платежів / доходів для здійснення майбутніх виплат у разі реалізації воєнно-політичних ризиків.

Строк запуску – 1-2 роки. Потребує: прийняття закону щодо створення та врегулювання діяльності воєнного страхового пулу України, утворення та запуску діяльності воєнного страхового пулу України, прийняття ряду підзаконних регуляцій НБУ

Принципи роботи системи страхування воєнно-політичних ризиків (етап 2)

Умови страхування

- **Обов'язкове** страхування для окремих галузей / видів об'єктів: будівництво нерухомості, об'єкти критичної інфраструктури та ін.
- **Добровільне** страхування для інших об'єктів (агросектор/перевезення/ майнові об'єкти бізнесу/ тощо)
- **Добровільне страхування** майна та життя громадян (виключно страховиками-членами Пулу в межах їх власного утримання)
- **Максимальне охоплення** страхуванням об'єктів (територіальний розподіл ризику / розподіл за типом об'єктів)
- Єдина методологія формування **страхового тарифу**

Перелік воєнно-політичних ризиків:

1. Війна
2. Наслідки війни
3. Військові навчання
4. Внутрішні заворушення
5. Тероризм
6. Протиправні дії третіх осіб

Об'єкти страхування

- Майно бізнесу (в т.ч. в заставі)
- Збитки від перерви бізнесу*
- Всі види транспорту
- Вантаж / багаж
- Об'єкти критичної інфраструктури
- Майно громадян (в т.ч. в іпотеці)*
- Життя, здоров'я, працездатність особи*

* - можуть покриватися страховиком самотійно

Проблеми створення воєнного страхового пулу України

Тривалий процес створення ВСПУ та накопичення коштів

Механізм фінансування не може бути дієвим без масового / обов'язкового страхування, який має забезпечити часовий та територіальний розподіл покриття ризиків

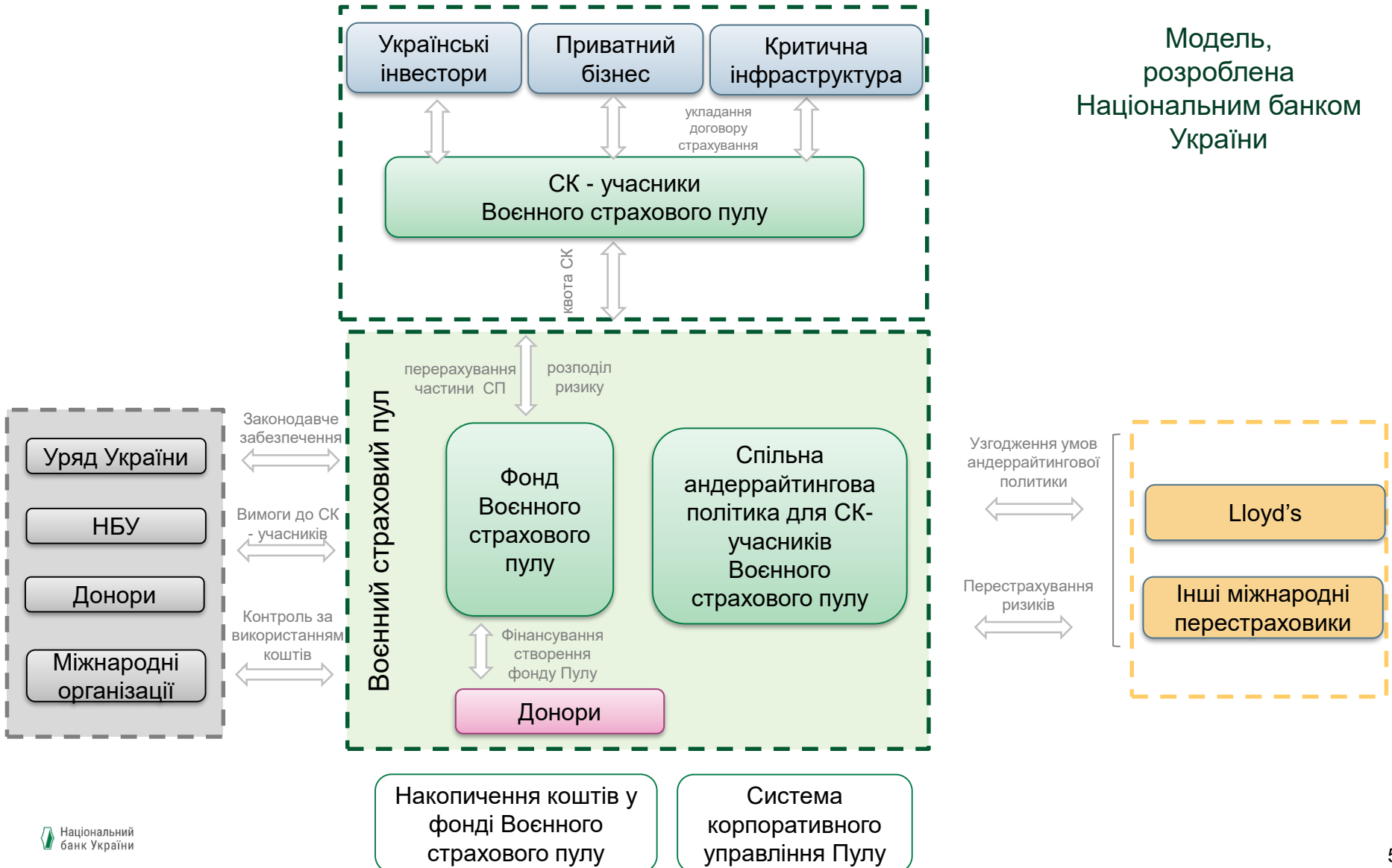
Висока ціна за страхування ВПР через складність схеми фінансування / високу частоту та ймовірність настання ВПР в Україні

Ризик може бути мінімізований через розширення джерел фінансування, запровадження механізмів компенсації частини страхової премії тощо

Довгострокова модель страхування ВПР

Модель,
розроблена
Національним банком
України

Організаційні аспекти воєнного страхового пулу України (ВСПУ)

ВСПУ – спеціальне об'єднання страховиків, які здійснюють страхування ВПР

Організаційні засади

- Мета створення – для забезпечення **страхування ВПР** на території України
- Статус – **юридична особа з особливим статусом, утворена** та зареєстрована відповідно до окремого Закону, що є **підзвітною НБУ**, враховуючи специфічну діяльність та багатокомпонентний механізм взаємодії ВСПУ з іншими суб'єктами в системі покриття ВПР
- Цільове призначення коштів – **всі отримані платежі / доходи накопичує** для майбутніх виплат
- **Централізовано розміщує ризики** на міжнародному ринку перестраховання

Корпоративне управління ВСПУ

1. дворівнева модель управління
2. чіткий розподіл повноважень органів управління
3. до складу Ради входять представники донорів (додатковий контроль за фінансуванням)
4. комітети Ради
5. ключові функції (вн. аудит, CRO, CCO, актуарій)

Джерела фінансування

1. **На етапі створення** - кошти донорів (міжнародних організацій, внутрішніх донорів)
2. **Членські внески страховиків на утримання ВСПУ** - на адміністративні витрати
3. **Періодичні внески страховиків** (% від страхових премій за договорами страхування, що містять ВПР) – накопичуються для покриття ВПР

Долучення страховиків

- Участь на **добровільній основі**
- **Вимоги** до учасників ВСПУ (на вході та протязом членства)
- Лише **страховики**, які є **учасниками ВСПУ**, можуть страхувати **ВПР**
- Для страховиків, які не в ВСПУ, на законодавчому рівні встановлюється вимога щодо **обов'язкового інформування клієнтів** про **непокриття ВПР**
- **Ліміт** покриття **ВПР** для кожного страховика /ліміти концентрації участі страховика в ВСПУ визначаються законодавством

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)